

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA ŠOLSTVO

Linhartova cesta 7a, 1000 Ljubljana

T: 01 444 05 88
E: gp.irssol@gov.si
www.irssol.gov.si

**LETNO POROČILO
INŠPEKTORATA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA
ŠOLSTVO
ZA LETO 2024**

Ljubljana, junij 2025

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	1
2	ORGANIZIRANOST	2
2.1	Kadri.....	2
2.1.1	Zaposlitve	2
2.1.2	Pripad zadev na posameznega inšpektorja	2
2.1.3	Izobraževanje	2
2.2	Pogoji za delo	2
3	DEJAVNOST INŠPEKTORATA	3
3.1	Skupne naloge.....	3
3.1.1	Pristojnosti inšpekcijskega organa.....	3
3.1.2	Pristojnosti prekrškovnega organa	3
3.1.3	Temeljna področja nadzora organa	3
3.1.4	Druge aktivnosti organa	4
3.1.5	Informacije javnega značaja	4
3.1.6	Delo na črno	4
3.1.7	Preventivni ukrepi.....	4
3.2	INŠPEKCIJSKO DELO.....	5
3.2.1	Pobude.....	5
3.2.2	Inšpekcijski upravni postopki	11
3.2.2.1	Redni nadzori	11
3.2.2.1.1	Redni nadzori v vrtcih	11
3.2.2.1.2	Redni nadzori v osnovnih šolah	13
3.2.2.1.3	Redni nadzori v glasbenih šolah	16
3.2.2.1.4	Redni nadzori v srednjih šolah.....	17
3.2.2.2	Izredni nadzori	18
3.2.2.2.1	Ugotovljene kršitve	21
3.2.2.3	Izvedenci	22
3.2.2.4	Ukrepi inšpektorjev	22
3.2.3	Prekrškovni postopki	23
3.2.3.1.1	Realizacija	23
3.2.3.1.2	Ugotovljeni prekrški in prekrškovni ukrepi	23
3.2.3.1.3	Ovadb.....	24
3.2.3.1.4	Sodno varstvo	25
3.2.3.1.5	Izterjava glob.....	25
3.2.3.1.6	Prekrškovni postopki zaradi neobiskovanja pouka	25
3.2.3.1.7	Vračilo glob iz časa epidemije COVID-19.....	26
3.2.4	Sklepne ugotovitve.....	26

Kratice (oznake), ki so uporabljene v besedilu, tabelah in grafih:

ZSoll: Zakon o šolski inšpekciji
ZIN: Zakon o inšpekcijskem nadzoru
ZP-1: Zakon o prekrških
ZUP: Zakon o splošnem upravnem postopku
ZOFVI: Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja
ZVrt: Zakon o vrtcih
ZOsn: Zakon o osnovni šoli
ZUOPP-1: Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami
ZGla: Zakon o glasbenih šolah
ZPSI-1: Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju
ZGim: Zakon o gimnazijah
ZPDZC-1: Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno
ZDIJZ: Zakon o dostopu do informacij javnega značaja
ZVOP-1: Zakon o varstvu osebnih podatkov
MVI: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje
MJU: Ministrstvo za javno upravo
VID: vzgojno-izobraževalno delo
LDN: letni delovni načrt
OPP: otrok s posebnimi potrebami
VRT: vrtec
OŠ: osnovna šola
OŠPP: osnovna šola s posebnimi potrebami
GŠ: glasbena šola
SŠ: srednja šola
DD: dijaški dom
ZOPP: zavod za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami
VŠŠ: višja strokovna šola
IO: izobraževanje odraslih

1 UVOD

Letno poročilo o delu Inšpektorata Republike Slovenije za šolstvo (v nadaljevanju: Inšpektorat) za leto 2024 je pripravljeno na podlagi 9. člena ZSoll in 10. člena ZIN.

Vsebuje naslednje elemente:

- prikaz pogojev dela Inšpektorata,
- podatke o opravljenih inšpekcijskih nadzorih na področju šolstva,
- podatke o ugotovljenih kršitvah in izrečenih ukrepih,
- poročilo o drugih dejavnostih Inšpektorata in
- sklepne ugotovitve z vidika spoštovanja zakonodaje.

Naloge, pristojnosti in delovne postopke Inšpektorata določajo naslednji zakoni in predpisi:

- ZSoll,
- ZIN,
- ZP-1,
- ZUP,
- zakonodaja s področja šolstva in
- zakonodaja drugih področij, ki določa posamezne nadzorstvene pristojnosti Inšpektorata.

2 ORGANIZIRANOST

2.1 Kadri

2.1.1 Zaposlitve

V Inšpektoratu je bilo ob koncu koledarskega leta 2024 zaposlenih skupaj 13 javnih uslužbencev. Strokovni izpit za inšpektorja je imelo 10 javnih uslužbencev, kar je 2 manj kot leto pred tem, 1 pa preizkus znanja za vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku. Tako smo vse delovne resurse, razen administratorke in sekretarke, usmerili v reševanje upravnih, inšpekcijskih in prekrškovnih zadev.

Zaradi majhnega števila zaposlenih ni mogoče zagotoviti specializacije inšpektorjev po posameznih področjih. Ob koncu leta 2024 je bila povprečna starost inšpektorjev 45,5 let, pri čemer sta dve inšpektorici starejši od 50 let - kar v določenem delu pomeni tudi večje število odsotnosti, in sicer tako zaradi večjega števila letnega dopusta kot tudi povečane možnosti bolniškega dopusta.

Glede na povečevanje števila pobud, njihove kompleksnosti, prav tako pa tudi zaradi zelo kompleksne zakonodaje, razvejanih področij nadzora, vse zahtevnejših inšpekcijskih postopkov, ocenjujemo, da je nujno potrebno okrepiti število inšpektorjev. Na Inšpektoratu prav tako primanjkuje strokovnega kadra za izvajanje upravno-pravnih, finančnih, analitičnih in drugih skupnih nalog, ki bi pripomogle k učinkovitejšemu delu organa in sistema nasploh. Zadevo sicer urejamo tako v okviru upravne zanke kot v okviru predlaganih sprememb zakonodaje za področje šolske inšpekcije, vendar to za inšpektorje pomeni še dodatno obveznost. Trenutno veljavni ZSoll npr. določa, da naj bi nadzor v vrtcih in šolah praviloma opravili vsako peto leto, vendar je to zaradi zgoraj navedenega dejstva nemogoče izvesti.

Zaradi vsega navedenega smo v letu 2024 pripravili predlog spremembe ZSoll, v okviru katerega je temeljna sprememba urejanje sistemskih pregledov, ki pomenijo evalvacijo sistema nasploh in ne vrednotenje sistema na podlagi izvedenih parcialnih nadzorov.

2.1.2 Pripad zadev na posameznega inšpektorja

Upoštevajoč inšpektorje, ki so v letu 2024 dejansko vodili inšpekcijske postopke (dejansko jih je vodilo 9 inšpektorjev za šolstvo), je vsak inšpektor za šolstvo v povprečju vodil 72,4 inšpekcijske zadeve.

2.1.3 Izobraževanje

Zaposleni so se izobraževali skupaj 412 ur oziroma skupaj 51,5 dni, kar znese na zaposlenega znaša 31,7 ur oziroma 4 delovne dni. Pri čemer pa je potrebno poudariti, da posamezna izobraževanja potekajo po 2 do 5 ur, kar skupno znese več delovnih dni. Področja izobraževanj so se nanašala na inšpekcijske, prekrškovne in upravne postopke, kot tudi na področje informacijskih sistemov in različnih socialnih veščin.

2.2 Pogoji za delo

Inšpektorat uporablja poslovne prostore, ki so v lasti Republike Slovenije, pri čemer jih upravlja MJU. Prostore si v delu (vhod, hodnik, sanitarije, kuhinja, sistemska soba) delimo z Inšpektoratom RS za šport in tako ne zadoščajo za potrebe potrebnih in načrtovanih kadrovskih širitev.

3 DEJAVNOST INŠPEKTORATA

3.1 Skupne naloge

Inšpektorji v inšpekcijskih postopkih po uradni dolžnosti opravljajo nadzor nad zakonitostjo dela oz. spoštovanjem predpisov na področju vzgoje in izobraževanja pri zavezancih, in sicer nad izvajanjem zakonov, drugih predpisov in aktov, ki urejajo organizacijo in opravljanje dejavnosti VI, ki jo opravljajo vrtci, osnovne šole, glasbene šole, nižje in srednje poklicne šole, srednje tehniške in strokovne šole, gimnazije, višje strokovne šole, zavodi za usposabljanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, domovi za učence in dijaški domovi, organizacije za izobraževanje odraslih ter zasebniki, ki izobražujejo po javno veljavnih programih, in zasebniki, ki kot varuhi predšolskih otrok izvajajo dejavnost varstva predšolskih otrok.

Istočasno pa izvajamo prekrškovne postopke kot pooblaščenec uradne osebe na podlagi ZP-1.

3.1.1 Pristojnosti inšpekcijskega organa

Nadzor na področju šolstva se opravlja na podlagi pristojnosti, določenih v ZSoll in ZIN ter materialnih prepisih. Inšpekcijski nadzori se opravljajo kot redni, izredni in ponovni. V postopkih, ki se nanašajo na posebna strokovna znanja, sodelujejo tudi izvedenci.

V primeru ugotovljenih kršitev predpisov in nepravilnosti inšpektorji ukrepajo v skladu z zakonskimi pooblastili. Organizacija, področja nadzora in pristojnosti šolske inšpekcije so določeni z ZSoll, če pa določena vprašanja niso urejena v ZSoll, se subsidiarno uporablja ZIN. Glede vseh postopkovnih vprašanj, ki niso urejena z ZSoll, ZIN ali v materialnih prepisih, se uporablja ZUP.

3.1.2 Pristojnosti prekrškovnega organa

Na podlagi ZP-1 inšpektorji kot pooblaščenec uradne osebe vodijo prekrškovne postopke, ki se uvedejo zoper storilce ob ugotovitvah kršitev, ki so v zakonih opredeljeni kot prekrški, za katere je predpisana globa. Prekrškovni postopki se uvedejo na podlagi inšpekcijskega postopka ali na podlagi pisnega predloga oškodovanca (oškodovanec je npr. zakoniti zastopnik otroka), državnega tožilca ali državnega organa, nosilca javnih pooblastil ali samoupravne lokalne skupnosti (predlagatelj po 50. členu ZP-1).

V prekrškovnih postopkih se na podlagi ZP-1 izrekajo različni prekrškovni ukrepi, kot so: opozorilo, opomin in globa, plačilni nalog za stroške postopka ali obdolžilni predlog sodišču.

3.1.3 Temeljna področja nadzora organa

Temeljna področja nadzora šolske inšpekcije po ZSoll so:

- izpolnjevanje pogojev za opravljanje VI dejavnosti,
- organizacija VI dela,
- uresničevanje pravic in dolžnosti udeležencev VI (otrok, učencev, dijakov, študentov),
- izvajanje ravnateljevih nalog,
- uresničevanje pravic in obveznosti strokovnih delavcev (iz pristojnosti Inšpektorata),
- vodenje pedagoške dokumentacije in izdajanje javnih listin,
- določanje višine prispevkov staršev in študentov VSŠ ter njihova namenska poraba,
- preverjanje in ocenjevanje znanja ter drugo.

3.1.4 Druge aktivnosti organa

V okviru drugih aktivnosti Inšpektorata smo:

- zagotavljali dostop do informacij javnega značaja in do določenih dokumentov organa v skladu z določili ZDIJZ in ZVOP-1,
- posodobili kriterije za določitev prioritet dela Inšpektorata,
- pripravili osnutek novega Zakona o šolski inšpekciji in aktivno sodelovali s strokovnimi skupinami v zvezi s tem,
- se udeleževali strokovnih posvetov s področja šolstva,
- aktivno sodelovali z MVI v smislu upravne zanke ter pri pripravi okrožnic,
- sodelovali z Zavodom RS za šolstvo in Šolo za ravnatelje v smislu izboljšanja sistemskih okvirjev,
- izvedli redne letne razgovore in ocenili delovno uspešnost inšpektorjev.

3.1.5 Informacije javnega značaja

V letu 2024 je Inšpektorat prejel 37 zahtev za posredovanje informacij javnega značaja. Osmim zahtevam je bilo v celoti odobreno, v 21 primerih je bil prosilcem omogočen delni dostop, v ostalih primerih pa so bile zadeve v celoti zavrnjene ali pa je bila sprejeta druga končna odločitev. Informacijskemu pooblaščenцу RS so bile posredovane 3 pritožbe.

V preteklem letu je ponovno prišlo do velikega povečanega števila zaprosil (v letu 2023 je bilo zaprosil 18), kar glede na dejstvo, da Inšpektorat nima organizirane splošne službe, ki bi reševala tovrstne upravne zadeve, posega tudi v čas reševanja inšpekcijskih zadev. Ocenjujemo, da v vedno več primerih nekateri prosilci za dostop do IJZ zlorablajo to pravico in sam namen zakona.

3.1.6 Delo na črno

V letu 2024 na področju šolstva ni bilo nove sprejete zakonodaje, ki bi vplivala na področje dela in zaposlovanja na črno.

V obdobju od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2024 Inšpektorat za šolstvo vodil 6 inšpekcijskih postopkov v zvezi z domnevnimi kršitvami zakonodaje s področja dela in zaposlovanja na črno, vendar po šolski zakonodaji, ne po ZPDZC-1.

Pobude v zvezi z delom na črno na področju šolstva beležimo pri:

- samostojnih podjetnikov ali pa pravnih osebah, ki opravljajo dejavnost varovanja predšolskih otrok oziroma programe za predšolske otroke in izvajanja programov zasebne osnovne šole na različnih lokacijah na podlagi 34. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI);
- fizičnih osebah, ki na podlagi a24.a člena Zakona o vrtcih niso vpisani v register varuhov predšolskih otrok pri ministrstvu, pristojnem za predšolsko vzgojo oziroma opravljajo občasno varstvo otrok na njihovem domu brez upoštevanja predpisov, ki urejajo osebno dopolnilno delo.

V inšpekcijskih postopkih sta bili izrečeni dve odločbi o prepovedi opravljanja dejavnosti ter dva sklepa o dovolitvi izvršbe z denarno kaznijo. V prekrškovnem postopku je bila izdana odločba o prekršku.

3.1.7 Preventivni ukrepi

Inšpektorat je v letu 2024 odgovoril na 1843¹ pisnih in ustnih vprašanj pobudnikov in novinarjev ter pripravili 23 različnih odgovorov in poročil za različne institucije (VČP, Policija, CSD...). Sodelovali smo tudi na vseh posvetih MVI, kot tudi na posvetih različnih ravnateljskih združenj.

¹ 1461 telefonskih razgovorov; 332 pisnih vprašanj; 50 novinarskih vprašanj

3.2 INŠPEKCIJSKO DELO

Inšpektorji za šolstvo so v letu 2024 opravljali naloge na podlagi Letnega programa inšpektorata Republike Slovenije za šolstvo za leto 2024, ki vsebuje načrt rednih nadzorov ter oceno pričakovanih izredni in ponovnih nadzorov (vsi skupaj predstavljajo inšpekcijske upravne postopke) ter prekrškovnih postopkov na področju šolstva.

Tabela 1: Načrt in realizacija dela organa na področju inšpekcijskih upravnih in prekrškovnih postopkov

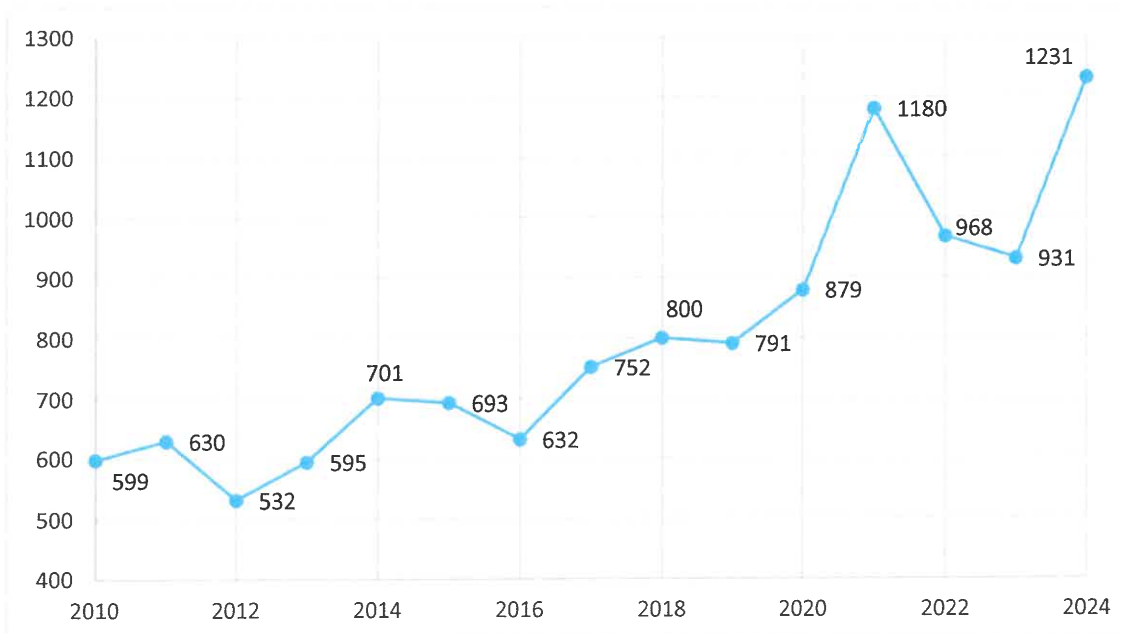
Postopki	Načrt 24	Real 24*
upravni	350	297
prekrškovni	250	355
Skupaj	600	652

*Število na novo odprtih postopkov v letu 2024

Skupno število uvedenih inšpekcijskih upravnih in prekrškovnih postopkov za področje šolstva je bila v letu 2024 za 8 % večje od načrtovanega. Ob tem pa poudarjamo, da smo v kontekstu priprav sprememb novega Zakona o šolski inšpekciji že pripravili različne metodologije dela rednih nadzorov/sistemskih pregledov, kar je v tem trenutku pomenilo določen daljši okvir, seveda pa le-to pomeni skrajšanje načrtovanja in organizacije v prihodnje.

3.2.1 Pobude

Inšpektorat je v letu 2024 prejel 1231 prijav/pobud (v nadaljnjem besedilu: pobud), kar je več kot 32 % več kot leta 2023.

Graf 1: Število pobud po letih za obdobje zadnjih 15 let

V obdobju zadnjih 15 let je moč zaznati trend naraščanja števila pobud. Število pobud v letu 2024 se je glede na leto 2023 povečalo za dobrih 32 %, kar je, če izvzamemo leto 2021, največje glede na predhodno leto. Vsebine prejetih pobud so iz leta v leto bolj obširne in manj konkretizirane z navedbo domnevnih kršitev, nekaj pa jih je v delu ali v celoti posredovanih v pristojno obravnavo tudi drugim organom.

Po vsebinski preučitvi pobud je vsaka pobuda obravnavana skladno s Kriteriji za odločitev prioritete dela Inšpektorata Republike Slovenije za šolstvo v letu 2024 in njihovo dopolnitvijo. Tako se

izredni nadzori izvajajo praviloma samo na področjih dela, pri katerih je prednostna obravnava upravičena z vidika javnega interesa in se področja domnevnih nepravilnosti nanašajo na področja dela, ki so določena kot Prioritetna dela oz. na tista področja, ki so po presoji glavnega inšpektorja in inšpektorja uvrščena na prednostno listo za obravnavo. Ostale prijave ne sodijo v obravnavo v okviru inšpekcijskih nadzorov, ker ne sodijo v nadzorstveno pristojnost inšpektorata ali pa je bila pobuda že prejeta in že določena kot prioriteta ali pa na prednostno listo za obravnavo.

Kot prioriteta dela se obravnavajo:

- vse pojavne oblike nasilja, pri katerih se zazna elemente prekrška ali kaznivega dejanja oziroma so že nastale posledice, v ostalih primerih pa se jih predvidoma obravnava v okviru rednega nadzora v smislu preverjanja vzgojnega delovanja šol;
- ocenjevanje, kjer se obravnavajo možne nepravilnosti, ki vplivajo na napredovanje oziroma dokončanje izobraževanja ter nezmožnost vpisa v nadaljnje izobraževanje ter na pravice, povezane s statusom udeleženca izobraževanja, npr. ne izdaja javnih listin;
- postopki imenovanja ravnateljev/direktorjev in konstituiranje organov zavodov;
- zadeve, v katerih je delo drugih organov odvisno od naših ugotovitev.

Na prednostno listo za obravnavo za izvedbo nadzora se uvrstijo pobude ob upoštevanju naslednjih kriterijev:

- vsebinska področja domnevnih kršitev (prednostno primeri z več različnimi prijavi v zvezi z delovanjem istega zavezanca) ter očitne nepravilnosti in kršitve predpisov pri delovanju zavezanca,
- ustrezna konkretizacija zadeve,
- postopnost reševanja zadeve (ali jo je že obravnaval pristojni organ zavezanca),
- možnosti ukrepanja inšpektorja.

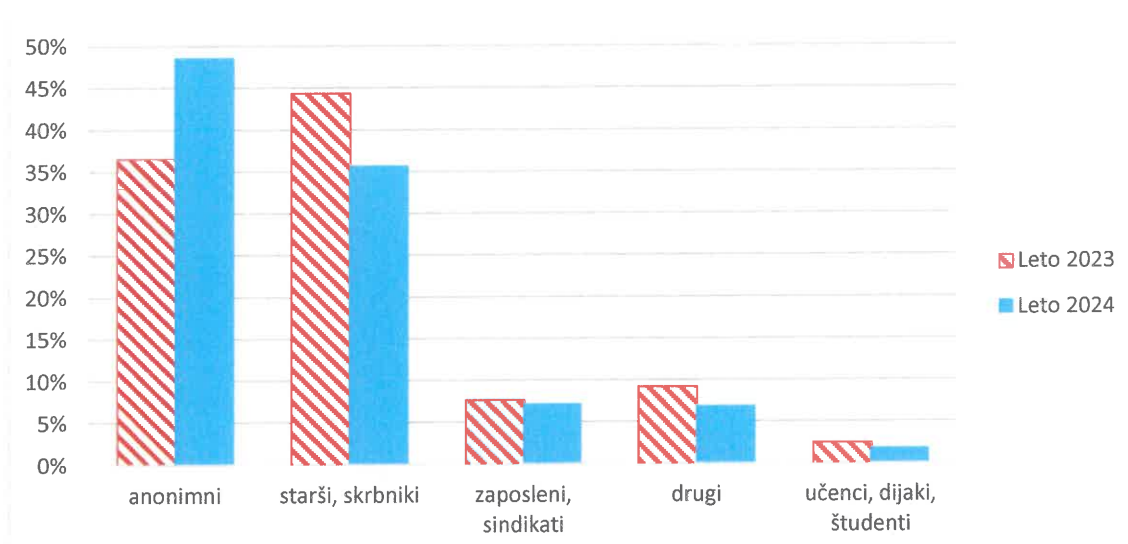
V primeru obravnave več zadev znotraj prioritete oziroma zadev, ki izpolnjujejo kriterije prednostne liste, se le te praviloma obravnavajo po vrstnem redu prispetja.

Od vseh prejetih pobud jih je bilo 94 opredeljenih kot prioriteta, 283 uvrščenih na prednostno listo, ostalih 854 ne sodi v nobeno od navedenih skupin. Slednje bodisi ne sodijo v nadzorstveno pristojnost Inšpektorata bodisi so navedbe v pobudi nekonkretizirane in/ali ne predstavljajo ocene tveganja za uvedbo nadzora.

Tabela 2: Porazdelitev pobud glede na vrsto pobudnika

Vrsta pobudnika	Leto 2024	Leto 2023
anonimni	598	340
starši, skrbniki	439	412
zaposleni, sindikati	88	71
drugi	84	85
otroci, učenci, dijaki, študenti	22	23
Skupaj	1231	931

Delež anonimnih pobudnikov je v letu 2024 znašal 48,6 %, kar je precej več od povprečja zadnjih 10 let, ki znaša 40,3 %. V tem obdobju se je delež anonimnih pobud gibal od najmanj 33,4 % v letu 2016 do največ 50,1 % v letu 2021, ki je tudi edino leto v predmetnem 10-letnem obdobju, ko je bil delež anonimnih pobud večji od deleža anonimnih pobud v letu 2024.

Graf 2: Primerjava deležev posameznih vrst pobudnikov

V letu 2024 se je za dobrih 12 odstotnih točk povečal delež anonimnih pobud, medtem ko se je delež vseh ostalih vrst pobudnikov zmanjšal, in sicer za nekaj manj kot eno odstotno točko pri predstavnikih zaposlenih (iz 7,6 % na 7,1 %) in udeležencih izobraževanja (iz 2,5 % na 1,8 %), za dobri dve odstotni točki pri drugih pobudnikih (iz 9,1 % na 6,8 % in za skoraj devet odstotnih točk pri starših (iz 44,3 % na 35,7 %).

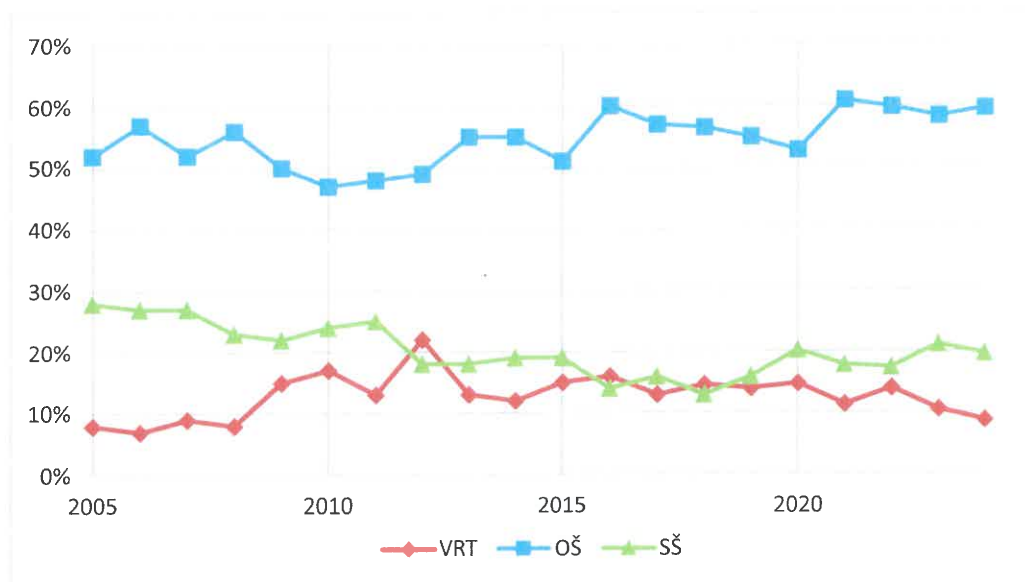
Ker je enaka pobuda istega pobudnika lahko posredovana v reševanje tudi s strani drugega organa ali dopolnjena s strani istega pobudnika, so bile prijave razvrščene v 1099 prijavnih zadev. Pobude, ki so bile razvrščene v prijavne zadeve, so bile podane zoper različne zavezancev, ki jih delimo po vrsti izvajanja vzgojno-izobraževalnega programa oz. dejavnosti, ki jo opravljajo, nekatere pa tudi zoper druge subjekte, ki niso zavezanci za nadzor s strani šolske inšpekcije (v nadaljevanju: drugi zavezanci).

Tabela 3: Število posameznih vrst zavezancev v prijavnih zadevah v letu 2024 s primerjavo deleža posameznih vrst zavezancev med letoma 2024 in 2023

Zavezanec	Število	Delež [%] leto 2024	Delež [%] leto 2023
OŠ	657	59,6	58,3
SŠ	216	19,6	21,1
VRT*	96	8,7	10,5
Drugi	46	4,2	4,2
ZOPP	22	2,0	1,2
GŠ	21	1,9	1,7
OŠPP	20	1,8	1,5
DD	9	0,8	0,6
IO	6	0,5	0,5
VSŠ	5	0,5	0,1
Varuh predšolskih otrok	5	0,5	0,4
Skupaj	1103**	100	100

*Vrtec vključuje predšolsko vzgojo, ki jo izvajajo javni in zasebni vrtci kot matični javni vrtci, kot enote OŠ ali kot matični zasebni vrtci
 **skupno število zavezancev je večje od skupnega števila prijavnih zadev, saj je bilo nekaj pobud podanih zoper več zavezancev

Izmed vseh obravnavanih pobud se jih je 969 oz. 88% nanašalo na domnevne nepravilnosti v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah, kar je toliko, kot znaša povprečni delež zadnjih 10 let in za dve odstotni točki manj kot leta 2023.

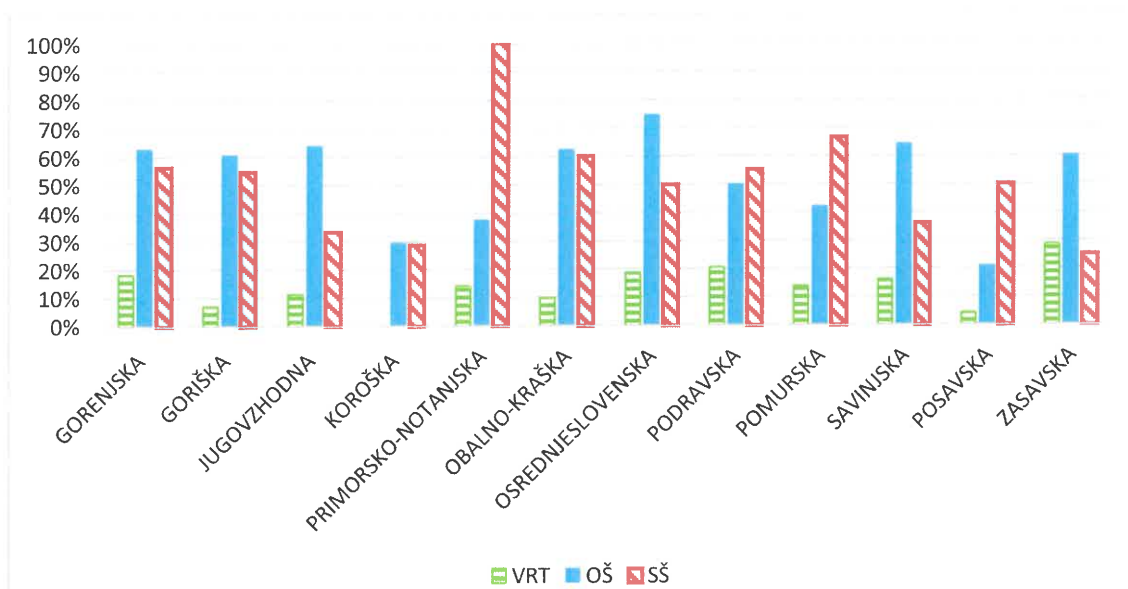
Graf 3: Dvajsetletno gibanje odstotka pobud zoper vrtce, osnovne in srednje šole glede na vse prejete pobude

Vseh 1099 prijavnih zadev se je nanašalo na domnevne nepravilnosti pri 498 različnih subjektov, pri čemer je med vsemi skupaj 241 takšnih, zoper katere je bilo odprtih več prijavnih zadev. Med subjekti, ki so zavezanci za nadzor iz nadzorstvene pristojnosti Inšpektorata, je z več prijavnimi zadevami bilo 155 osnovnih šol, 45 srednjih šol in 20 vrtcev, ostali pa so bili iz drugih skupin vrst zavezancev.

Na podlagi podatkov iz javno dostopnih evidenc vzgojno-izobraževalnih zavodov na spletnih straneh resornega ministrstva so se pobude v letu 2024 tako nanašale na 63 oz. 16 % vseh vrtcev, 261 oz. 57 % osnovnih šol in 90 oz. skoraj 50 % srednjih šol v državi. Ob tem ne gre spregledati dejstva, da se število istovrstnih zavodov iz leta v leto malo spreminja, in sicer običajno največ pri vrtcih zaradi ustanavljanja novih vrtcev oz. zaprtja obstoječih vrtcev ter občasno pri srednjih in osnovnih šolah zaradi reorganizacije posameznih zavodov (združevanje ali ločitev).

Tabela 4: Število različnih vrtcev, osnovnih in srednjih šol, zoper katere so bile vodene prijavne zadeve po statističnih regijah

Statistična regija	VRT	OŠ	SŠ
GORENJSKA	7	22	9
GORIŠKA	2	17	6
JUGOVZHODNA	4	23	4
KOROŠKA	0	5	2
PRIMORSKO-NOTRANJSKA	2	6	3
OBALNO-KRAŠKA	2	15	6
OSREDNJESLOVENSKA	18	71	25
PODRAVSKA	14	39	16
POMURSKA	5	16	6
SAVINJSKA	6	36	9
POSAVSKA	1	5	3
ZASAVSKA	2	6	1
Skupaj	63	261	90

Graf 4: Deleži prijavnih zadev za posamezne vrste zavezancev glede na celotno število istovrstnih zavezancev v posamezni statistični regiji v letu 2024

Iz grafa je razvidno, da je Inšpektorat v letu 2024 v prijavnih zadevah obravnaval manj kot polovico osnovnih šol v pomurski, primorsko-notranjski, koroški in posavski regiji, v preostalih delih Slovenije pa polovico ali več, v zasavski regiji pa celo več kot tri četrtine.

V prijavnih zadevah je bila obravnavana več kot petina vrtcev v zasavski in podravski regiji, medtem ko jih je bilo v preostalih regijah manj. Prijav zoper vrtce v koroški regiji v letu 2024 ni bilo.

V prijavnih zadevah je bilo obravnavanih manj kot polovica srednjih šol v savinjski, jugovzhodni, koroški in zasavski regiji, v preostalih pa polovica ali več, v primorsko notranjski pa celo vse.

Očitane nepravilnosti zoper subjekt v posamezni pobudi se lahko nanašajo na več področij, zato je bilo ob obravnavi pobud obravnavanih skupno 1309 domnevnih nepravilnosti na različnih področjih, od katerih se jih je 974 nanašalo na področja v nadzorstveni pristojnosti šolske inšpekcije, 335 pa na domnevne nepravilnosti, ki ne sodijo v nadzorstveno pristojnost šolske inšpekcije, ampak v nadzorstveno pristojnost različnih drugih organov.

Tabela 5: Število očitanih nepravilnosti po področjih, ki so v nadzorstveni pristojnosti šolske inšpekcije v letu 2024 s primerjavo deleža posameznih področij med letoma

Področja domnevnih nepravilnosti	Št.	Delež [%] (l. 2024)	Delež [%] (l. 2023)
dokumentacija, evidence, listine	23	2,4	2,1
imenovanje in razreševanje vodstvenih delavcev	18	1,8	2,5
izpolnjevanje pogojev, izvajanje dejavnosti skladno s predpisi	40	4,1	3,3
izpolnjevanje standardov in normativov	17	1,7	3,1
izvajanje nalog ravnatelja	412	42,3	31,6
organizacija dela	168	17,2	12,8
pravice in dolžnosti strokovnih delavcev (iz pristojnosti Inšpektorata)	61	6,3	10,5
pravice in dolžnosti udeležencev izobraževanja	135	13,9	20,4
preverjanje in ocenjevanje znanja	74	7,6	12,2
prispevki staršev in študentov VSS	16	1,6	1,0
sodelovanje staršev z zavodom in njihova pravočasna informiranost	5	0,5	0,1
vpis in izpis otrok in udeležencev izobraževanja	5	0,5	0,3
Skupaj	974	100,0	100,0

Iz zgornje tabele je razvidno, da se je skupaj skoraj tri četrtine v pobudah navedenih domnevnih nepravilnosti iz nadzorstvene pristojnosti šolske inšpekcije nanašalo na domnevne nepravilnosti pri izvajanju nalog ravnatelja (42,3 %), organizacijo dela (17,2%) in na pravice in dolžnosti udeležencev izobraževanja (13,9 %).

Od 974 domnevnih nepravilnosti iz pristojnosti šolske inšpekcije, se jih je 865 oz. skoraj 89 % nanašalo na vrtce, osnovne in srednje šole. Od tega se jih je nanašalo na vrtce 89 oz. 10,3 % , na osnovne šole 585 oz. 67,3 % in na srednje šole 191 oz. 22,1 %. Glede na navedeno je v spodnji tabeli predstavljen delež očitanih nepravilnosti po posameznih področjih znotraj posamezne vrste zavezancev.

Tabela 6: Analiza v pobudah očitanih domnevnih nepravilnosti znotraj vrtcev, osnovnih in srednjih šol

Področja domnevnih nepravilnosti	VRT Delež [%]	OŠ Delež [%]	SŠ Delež [%]
dokumentacija, evidence, listine	4,5	2,1	1,0
imenovanje in razreševanje vodstvenih delavcev	1,1	1,5	2,6
izpolnjevanje pogojev, izvajanje dejavnosti skladno s predpisi	11,2	2,6	1,6
izpolnjevanje standardov in normativov	5,6	1,4	/
izvajanje nalog ravnatelja	22,5	46,7	48,2
organizacija dela	30,3	16,8	15,2
pravice in dolžnosti strokovnih delavcev (iz pristojnosti Inšpektorata)	10,1	5,5	6,3
pravice in dolžnosti udeležencev izobraževanja	13,5	13,7	9,4
preverjanje in ocenjevanje znanja		7,0	14,7
prispevki staršev in študentov VSS	1,1	2,4	/
sodelovanje staršev z zavodom in njihova pravočasna informiranost	/	/	0,5
vpis in izpis otrok in udeležencev izobraževanja	/	0,5	0,5
Skupaj	100	100	100

3.2.2 Inšpekcijski upravni postopki

Na podlagi določbe 11. člena ZSoll se pri zavezancih opravljajo redni, izredni in ponovni nadzori. Redni nadzori se izvajajo na podlagi letnega programa dela, ki ga potrdi minister, in lahko zajemajo več ali zgolj eno področje, eno ali več vrst zavezancev. Izredni nadzori se izvajajo na podlagi pobude ali drugače zaznane informacije o domnevnih nepravilnosti oz. kršitvah predpisov ali nadzorstvene pristojnosti Inšpektorata. Ponovni nadzori se izvajajo z namenom preverjanja realizacije naloženih ukrepov v predhodnih nadzorih. Praviloma je ponovni nadzor izveden v okviru postopka rednega oz. izrednega nadzora, če se izkaže za potrebno, pa se izvede tudi postopek izvršbe.

3.2.2.1 Redni nadzori

V letu 2024 je bilo izvedenih 150 oz. 75 % od skupaj 200 načrtovanih rednih nadzorov in 121 več kot v letu 2023, kar je povečanje za več kot 400 %.

Na podlagi analiz predhodno prejetih prijav, vprašanj in drugih elementov za oceno tveganja, je bilo v osnovnih šolah izvedenih več kot dve tretjini vsek izvedenih rednih nadzorov, in sicer 105, kar je več od načrtovanih. Pri preostalih zavezancih je bilo posledično izvedenih manj rednih nadzorov, in sicer v srednjih šolah (21), v vrtcih (18) in v glasbenih šolah (6), ne pa tudi v višjih strokovnih šolah, kot je bilo načrtovano v Letnem programu Inšpektorata RS za šolstvo za leto 2024. Vsi redni nadzori so bili ciljno usmerjeni in v smislu sistemske evalvacije.

Tabela 7: Redni inšpekcijski nadzori v letu 2024 glede na vrsto zavezanca

Redni nadzori	VRT	OŠ	GŠ	SŠ	VSŠ	skupaj
načrtovani	38	94	10	48	10	200
izvedeni	18	105	6	21	0	150
Realizacija v %	47	112	60	44	0	75

Sama realizacija rednih nadzorov je bila odvisna tudi od gibanja trendov v okviru analiz tveganja, zaradi česar je tudi minister tekom leta v okviru načrta programa odredil dodatne nadzore na polju vzgojnega delovanja v OŠ, saj se je pojavilo več dogodkov povezanih z različnimi oblikami nasilja. Le-to je v organizacijskem kontekstu vplivalo na organizacijo in izvedbo posameznih vrsti rednih nadzorov. Vzporedno z omenjeno odločitvijo, pa je potrebno poudariti tudi povečano število različnih pobud.

3.2.2.1.1 Redni nadzori v vrtcih

Redni nadzori so bili opravljeni v 18 vrtcih v 8 regijah, in sicer: 6 v osrednjeslovenski, 4 v podravski, po 2 v jugovzhodni in savinjski ter po 1 v gorenjski, goriški, posavski in zasavski regiji.

Pregledano je bilo spoštovanje posameznih določb:

- ZOFVI (49. člen, 92. člen v povezavi z 41. členom ZVrt in 95. člen v povezavi s posameznimi določbami Pravilnika o dokumentaciji v vrtcih) in
- ZVrt (10.a, 11., 14.-17., 20.-22., 41. in 46. člen) v povezavi s posameznimi določbami Pravilnika o normativih za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje, Pravilnika o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca ter Pravilnika o dokumentaciji v vrtcih.

Navedene določbe se umeščajo na področja:

- normativov in standardov, kar vključuje tako oblikovanje oddelkov v skladu s predpisi kot zagotavljanje predpisanih prostorskih pogojev in opreme predvsem za zagotavljanje

- varnosti otrok (npr. urejenost igrišč, ustreznost ograj, teras opreme igralnic in sanitarij, zaščite grelnih teles, električnih inštalacij in sten v prostorih, steklenih površin ...);
- organizacije dela, ki med drugim vključuje vsebino LDN, izvajanje pristojnih nalog organov zavoda, predstavitev oz. publikacijo zavoda, postopek sprejemanja internih aktov oz. dokumentov zavoda;
 - dokumentacije, evidenc in listin, kar vključuje vodenje predpisane dokumentacije in evidenc;
 - pravic in dolžnosti strokovnih delavcev, kamor med drugim sodijo letne in sprotne priprave na VID;
 - pravic in dolžnosti udeležencev izobraževanja, kamor med drugim sodijo pravice učencev s posebnimi potrebami (npr. priprava IP, izvajanje VID v skladu z odločbo ...);
 - vpis in izpis, kamor sodi preverjanje pogojev za vključitev v zavod (zdravstvena potrdila);
 - izvajanje nalog ravnatelja, kot npr. priprava predloga letnega delovnega načrta.

V treh vrtcih kršitve niso bile ugotovljene. V 15 vrtcih je bilo skupaj ugotovljenih 72 kršitev, od katerih se jih je polovica nanašala na kršitve določb Pravilnika o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca, kjer so bile najpogostejše ugotovljene nepravilnosti v zvezi:

- z vrati (npr. manjkajoča avtomatska zapirala, ne nameščena zaščita za prste),
- s stenami (npr. manjkajoča zaščita ogledal, ne zavarovanost vogalov in sten v športni igralnici do predpisane višine),
- z zaščito grelnih teles (neustrezna ali manjkajoča zaščita),
- z ograjo igrišča (manjkajoča ali z neustrezno višino).

Poleg tega so bile ugotovljene tudi posamezne nepravilnosti v zvezi s sanitarijami za otroke, teraso, ureditvijo komunikacijskih poti, zaščito stekel na oknih in višino oz. zaščito vtičnic. Nadalje so bile ugotovljene nepravilnosti v zvezi z:

- oblikovanjem oddelkov,
- vsebino LDN,
- izvrševanjem vseh predpisanih nalog organov vrtca,
- vodenjem dokumentacije o delu strokovnih organov,
- publikacijo vrtca,
- pridobivanjem potrdil pediatrov o zdravstvenem stanju otrok ob vključitvi otroka,
- imenovanjem pomočnika ravnatelja za vrtec, ki je enota pri OŠ.

Zaradi ugotovljenih kršitev je bilo izrečenih 50 opozoril po 33. členu ZIN in podanih 25 predlogov na podlagi 14.b člena ZSoll. Poleg navedenega je bil zaradi domnevnih kršitev druge zakonodaje izveden 1 odstop drugemu pristojnemu nadzornemu organu. V enem primeru na zapisnik izrečeni ukrepi niso bili izvršeni, zato je bil izdana upravna odločba, v nadaljevanju pa tudi prepovedna odločba, s katero je bila zavodu zaradi neustrezno ograjenega igrišča začasno prepovedana uporaba le-tega. Število ukrepov se razlikuje od števila ugotovljenih kršitev, ker se je v nekaj primerih izreklo ločeno opozorilo za istovrstno kršitev v različnih enotah vrtca.

3.2.2.1.2 Redni nadzori v osnovnih šolah

Redni nadzori so bilo opravljene v skupaj 105 šolah v treh različnih vsebinskih sklopih. Tako so se redni nadzori:

- v 50 šolah nanašali na vzgojno delovanje šole,
- v 49 šolah nanašali na preverjanje in ocenjevanje znanja učencev in
- v 6 šolah nanašali na izobraževanje učencev s posebnimi potrebami.

V redne nadzore vseh treh vsebinskih sklopov so bile vključene osnovne šole iz vseh slovenskih regij, in sicer so bili v prvi skupini opravljeni redni nadzori v 11, v drugi v 9, v tretji pa v 6 različnih regijah.

Podrobnejši pregled določb predpisov, katerih spoštovanje je bilo preverjano v posameznih vsebinskih sklopih, je predstavljeno v nadaljevanju ločeno za vsak vsebinski sklop.

Vzgojno delovanje šole

Redni nadzori so bili opravljeni v 11 regijah, in sicer: 13 v osrednjeslovenski, 10 v savinjski, 6 v podravski, 5 v jugovzhodni, po 4 v gorenjski, in goriški, po 2 v koroški, posavski in zasavski ter po 1 v obalno-kraški in pomurski regiji.

Pregledano je bilo spoštovanje posameznih določb ZOsn in ZOFVI, ki se posredno ali neposredno nanašajo na vzgojno delovanje šole. Preverjalo se je spoštovanje določb 60.č, 60.d., 60.e, 60.f in 50. člena ter 95. člena v povezavi s 4. členom Pravilnika o dokumentaciji v osnovni šoli. V zvezi s tem so bile pregledane tudi določbe 48., 49., 61., 62., 63. in 66. člena v okviru nalog navedenih organov v zvezi z vzgojnim delovanjem.

Navedene določbe se umeščajo na področja:

- organizacije dela, ki med drugim vključuje predstavitev oz. publikacijo zavoda z vsebinami internih aktov na področju vzgojnega delovanja, samo vsebino internih aktov in izvajanje pristojnih nalog organov zavoda;
- pravic in dolžnosti udeležencev izobraževanja, kamor med drugim uvrščamo vzgojno delovanje pri medvrstniškem nasilju in drugih kršitvah, zagotavljanje varnega in spodbudnega učnega okolja, odločanje o pravicah in dolžnostih, statusih in drugih pravicah (nagrade, pohvale...);
- pravic in dolžnosti strokovnih delavcev, kamor sodijo naloge razrednika, svetovalne službe ...;
- dokumentacije, evidenc in listin, kar vključuje vodenje prepisane dokumentacije in evidenc, ki se nanašajo na vzgojno delovanje (npr. mapa vzgojnih opominov, zapisniki sej organov, ki odločajo o vzgojnih ukrepih ...);
- izvajanje nalog ravnatelja v zvezi z vzgojnim delovanjem, kar med drugim vključuje priprave predlogov sprememb in ustrezno vodenje postopkov sprejema sprememb internih aktov na področju vzgojnega delovanja, skrb za zakonitost dela organov itd.

Pregledana je bila v 60. d in 60.e členu ZOsn predpisana vsebina vzgojnih aktov (vzgojni načrt in pravila šolskega reda), pri čemer je bila pozornost usmerjena predvsem v preverjanje določitve vrste vzgojnih ukrepov ter ustrezno določene vzgojne ukrepe za posamezne kršitve pravil, s katerimi se glede na določbo 2. odstavka 60.e člena ZOsn ne sme omejiti pravic učencev, ki so določene od 5. do 13. člena in od 50. do 57. člena ZOsn. Nadalje so bili pregledani primeri postopkov izrekanja vzgojnih opominov glede na posamezne faze, določene v 60.f členu ZOsn, ter obravnava vzgojne problematike z vidika izvajanja aktivnosti pristojnih organov (učiteljskega zbora, oddelčnega učiteljskega zbora, razrednika, ravnatelja), pri npr. sprejemanju internih aktov, odločanju o vzgojnih ukrepih, izvajanju dejanj v postopku izrekanja vzgojnih opominov, evalvaciji

vzgojnega dela in pripravi ustreznih predpisanih poročil oz. njihovih vsebin ter vodenje predpisane dokumentacije v zvezi s tem.

Kršitve predpisov so bile ugotovljene v vseh 50 šolah. Skupaj je bilo ugotovljenih 374 kršitev. Več kot polovica ugotovljenih kršitev se je nanašala na odstopanja od določb v zvezi s pomanjkljivo vsebino internih aktov (Vzgojnega načrta in Pravil šolskega reda) ali postopek njihovega sprejema, kot npr.:

- pri pripravi in sprejemu internih aktov za vzgojno delovanje niso sodelovali vsi deležniki na predpisan način (npr. sodelovanje učencev in staršev pri pripravi, podaja mnenj pristojnih organov pred sprejemom ...);
- v Vzgojnem načrtu niso bile določene vrste vzgojnih ukrepov ali druge dejavnosti (pohvale, priznanja, nagrade);
- v Pravilih šolskega reda so bili za posamezno kršitev pravil določeni ukrepi, s katerimi se omejujejo pravice učencev, določene od 5. do 13. in od 50. do 57. člena ZOsn (ukinitve pravic, povezanih s statusom športnika ali mladega umetnika; omejitev pravic učenca do pouka; prepoved vožnje s šolskim avtobusom ...);
- v Pravilih šolskega reda za posamezno kršitev pravil niso bili določeni ukrepi, katerih določitev je v pristojnosti šole (npr. za posamezno kršitev je kot edini ukrep predviden izrek vzgojnega opomina, ki je že določen v ZOsn);
- v Pravilih šolskega reda za posamezno kršitev pravil niso bili določeni ukrepi, ki jih kot strokovno delo izvaja šola (npr. za posamezno kršitev je kot edini ukrep naveden odstop v obravnavo pristojni inštituciji);
- določitev postopka izrekanja vzgojnega opomina v nasprotju z določbo 60.f člena ZOsn.

V postopku izrekanja vzgojnega opomina so bile ugotovljene naslednje nepravilnosti:

- razrednik po prejemu predloga za izrek vzgojnega opomina ni preveril, ali je učenec kršil dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi in akti šole, ter katere vzgojne dejavnosti in vzgojne ukrepe je za učenca šola predhodno že izvedla;
- razrednik pred izrekom vzgojnega opomina ni opravil razgovora z učencem in njegovimi starši sočasno oziroma ni opravil razgovora z učencem in strokovnim delavcem šole, ki bi zastopal interese učenca, če se starši niso udeležili pogovora;
- razrednik ni pripravil pisnega obrazloženega predloga za izrek vzgojnega opomina;
- vzgojnega opomina ni izrekel učiteljski zbor;
- šola za učenca, ki mu je bil izrečen vzgojni opomin, ni pripravila individualiziranega vzgojnega načrta, v katerem bi opredelila konkretne vzgojne dejavnosti, postopke in vzgojne ukrepe, ki jih bo izvajala ali pa je imela izdelane individualizirane vzgojne načrte, ki se niso razlikovali glede na različne kršitve in različne učence.

Ob tem so bile ugotovljene tudi nepravilnosti v zvezi z izvajanjem VID po Vzgojnem načrtu, saj je bilo več primerov, ko je so bili izrečeni vzgojni ukrepi, ki jih šola ni opredelila v Vzgojnem načrtu. Nadalje so bile ugotovljene tudi nepravilnosti pri vodenju dokumentacije o delu organov oziroma je bilo ugotovljeno, da ponekod na šolah niso delovali vsi organi in niso opravljali predpisanih nalog (npr. učiteljski zbor ne izreka vzgojnih opominov na sejah z zapisom sklepov na zapisnik, ne delujejo oddelčni učiteljski zbori, ravnatelji niso pripravili poročila o uresničevanju vzgojnega načrta kot del letne samoevalvacije šole).

Zaradi ugotovljenih kršitev je bilo izrečenih 235 opozoril po 33. členu ZIN, 15 opozoril po 53. členu ZP-1 in podanih 78 predlogov na podlagi 14.b člena ZSoll. Število ukrepov se razlikuje od števila ugotovljenih kršitev, ker se je posamezen ukrep izrekel za odpravo več ugotovljenih nepravilnosti.

Preverjanje in ocenjevanje znanja učencev

Redni nadzori so bili opravljeni v 49 osnovnih šolah v 9 regijah, in sicer: 14 v osrednjeslovenski, 7 v savinjski, 6 v podravski, po 5 v jugovzhodni in pomurski, 4 v obalno-kraški, po 3 v gorenjski in zasavski ter 2 v goriški regiji.

Pregledano je bilo spoštovanje posameznih določb ZOsn (61., 62. in 68. člen), ZOFVI (119. člen) Pravilnika o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v osnovni šoli (v nadaljevanju: Pravilnik o ocenjevanju znanja) ter z nekaterimi navedenimi določbami povezane nekatere določbe Pravilnika o dokumentaciji v osnovni šoli.

Navedene določbe se umeščajo na področja:

- preverjanja in ocenjevanja znanja, kar med drugim vključuje načrtovanje znanja, odločanje o ugovorih na oceno ter izvedbo ocenjevanja;
- dokumentacije, evidenc in listin, kar vključuje vodenje predpisane dokumentacije in evidenc v zvezi s predmetom nadzora;
- organizacije dela z vidika izvajanja nalog pristojnih organov v zvezi s preverjanjem in ocenjevanjem znanja;
- izvajanje nalog ravnatelja, ki je med drugim odgovoren za zakonitost delovanja zavoda in s tem zakonitost izvajanja preverjanja in ocenjevanja znanja učencev.

Pregledana je bila dokumentacija šole v zvezi z zagotavljanjem javnosti ocenjevanja, opredelitve ustreznih načinov in kriterijev ocenjevanja pred njegovo izvedbo, usklajevanjem meril na ravni strokovnih aktivov, samo izvedbo ocenjevanja in s tem povezanimi predpisanimi pravili in aktivnostmi (npr. število ocenjevanj na teden, seznanitev z ocenami in vpis v evidence ...). Pregledana je bila tudi dokumentacija strokovnih delavcev v zvezi z načrtovanjem in izvajanjem ocenjevanja.

Kršitve predpisov so bil ugotovljene v vseh 49 šolah. Skupaj sta bili ugotovljeni 202 kršitvi. Največ nepravilnosti se je nanašalo na:

- določitev načinov ocenjevanja znanja v nasprotju z določbo 10. člena Pravilnika za ocenjevanje znanja;
- določitev kriterijev ocenjevanja znanja, s katerimi ni mogoče vrednotiti ciljev oziroma standardov znanja, opredeljenih v učnih načrtih posameznih predmetov (npr. urejenost zvezka, pravočasnost oddaje izdelka);
- neustrezno načrtovano zaključevanje ocen, ko naj bi se pri oblikovanju zaključne številčne ocene poleg ocen upoštevalo tudi npr. odnos do pouka, opravljanje domačih nalog.

Nadalje so bile ugotovljene tudi nepravilnosti pri že izvedenem ocenjevanju:

- pridobitev ocen na način, ki ni opredeljen v 10. členu Pravilnika o ocenjevanju znanja (npr. ocena zvezka),
- ocenjevanje izdelkov, ki so v celoti izdelani doma (npr. domača naloga),
- dejanska izvedba ocenjevanja je drugačna, kot je evidentirana v dokumentaciji (npr. ocena, pridobljena na način ocenjevanja pisnih izdelkov, je bila vpisana v dokumentacijo kot ocena, pridobljena na način ocenjevanja učenčevih ustnih odgovorov).

Zaradi ugotovljenih kršitev je bilo izrečenih 94 opozoril po 33. členu ZIN in podanih 52 predlogov na podlagi 14.b člena ZSoll. Zaradi ugotovljenih kršitev določb predpisov pri že izvedenih ocenjevanjih znanja učencev, pa sta bili izdani dve odločbi za razveljavitev ocen na podlagi 15. in 1. točke 1. odstavka 14.a člena ZSoll. Število ukrepov se razlikuje od števila ugotovljenih kršitev, ker se je posamezen ukrep izrekel za odpravo več ugotovljenih nepravilnosti.

Izobraževanje učencev s posebnimi potrebami

V 6 osnovnih šolah, iz 6 različnih regij (goriška, jugovzhodna, obalno-kraška, osrednjeslovenska, savinjska in zasavska) so bili opravljeni redni nadzori, ki so se nanašali na izobraževanje učencev s posebnimi potrebami, v okviru katerih je bilo pregledano spoštovanje posameznih določb ZUOPP-1 (od 7. do 11. člena, 36. 37. člen), ZOFVI (61., 62., 63. in 67. člen), Pravilnika o dodatni strokovni in fizični pomoči za otroke s posebnimi potrebami ter določb ZOsn (95. člen v povezavi s 4. členom Pravilnika o dokumentaciji v osnovni šoli).

Navedene določbe se umeščajo na področja:

- organizacije dela, ki med drugim vključuje izvajanje pristojnih nalog organov zavoda;
- pravic in dolžnosti strokovnih delavcev, kamor sodijo naloge razrednika, svetovalne službe ...;
- pravic in dolžnosti udeležencev izobraževanja, kamor med drugim sodijo pravice učencev s posebnimi potrebami (npr. priprava IP, izvajanje VID v skladu z odločbo ...);
- dokumentacije, evidenc in listin, kar vključuje vodenje predpisane dokumentacije in evidenc, ki se nanašajo na delo z učenci s posebnimi potrebami;
- izvajanje nalog ravnatelja (npr. imenovanje strokovne skupine ...).

Pregledano je bilo, ali ravnatelj imenuje posamezno strokovno skupino v predpisani sestavi (37. člen ZUOPP-1). Pregledano je bilo izvajanje 36. člena ZUOPP-1 z vidika pravočasnosti priprave individualiziranega programa (v nadaljevanju: IP) po vključitvi otroka v zavod, določitve organizacije in izvedbe strokovne pomoči v IP, predpisane vsebine IP-ja in njegove evalvacije. Preverjeno je bilo tudi izvajanje dodatne strokovne pomoči glede na v odločbi določen obseg, obliko in izvajalca dodatne strokovne pomoči ter vodenje dokumentacije organov šole v delu, ki se nanaša na delo učencev s posebnimi potrebami.

V 4 od 6 šol je bilo skupaj ugotovljenih 27 kršitev, ki so se nanašale na nepravilnosti pri imenovanju strokovne skupine, posamezna manjša odstopanja v zvezi z IP-jem, pomanjkljivosti pri vodenju dokumentacije ter izvajanju nalog strokovnih delavcev in strokovnih organov šol v povezavi z delom z učenci s posebnimi potrebami.

Zaradi ugotovljenih kršitev je bilo izrečenih 9 opozoril po 33. členu ZIN in podanih 6 predlogov na podlagi 14.b člena ZSoll. Število ukrepov se razlikuje od števila ugotovljenih kršitev, ker se lahko izreče en ukrep za odpravo več ugotovljenih nepravilnosti.

3.2.2.1.3 Redni nadzori v glasbenih šolah

Redni nadzori so bili opravljeni v 6 glasbenih šolah v 6 različnih regijah: osrednjeslovenski, goriški, gorenjski, jugovzhodni, koroški in obalni-kraški regiji. Pregledano je bilo spoštovanje določb ZOFVI (34., 46. – 48., 50., 53., 56., 57., 66., 83. in 135. člen), ZGla (18. člen v povezavi z določbami 48., 61. in 66. člena ZOFVI ter Pravilnika o šolskem koledarju za glasbene šole; 19. člen v povezavi s Pravilnikom o publikaciji o glasbeni šoli).

Navedene določbe se umeščajo na področja:

- izpolnjevanje pogojev za izvajanje dejavnosti in izvajanje dejavnosti skladno s predpisi, ki med drugim vključuje vpis v razvid;
- organizacije dela, ki med drugim vključuje predstavitev oz. publikacijo zavoda, sestavo organov zavoda in izvajanje njihovih pristojnih nalog, vsebino LDN, postopek sprejemanja internih aktov zavoda;
- prispevkov staršev, kar se med drugim nanaša tudi na ustanovitev in delovanje šolskega sklada, določitev prispevkov staršev;

- imenovanja vodstvenih delavcev, kar vključuje imenovanje pomočnika ravnatelja/vodjo enote;
- opravljanja nalog ravnatelja, kot npr. priprava predloga letnega delovnega načrta.

V postopkih so bili pregledani splošni dokumenti šole (npr. LDN, publikacija, Poročilo o realizaciji LDN) z vidika predpisanih vsebin in z njimi povezanih predpisanih aktivnosti organov šol. Preverjeno je bilo, ali je šola ustrezno vpisana v razvid, ali je ustanovljen šolski sklad, imenovan upravni odbor šolskega sklada in kako so bili določeni prispevki staršev. Nadalje je bilo pregledano, oblikovanje in delovanje nekaterih organov šole (svet šole, svet staršev).

Nepravilnosti so bile ugotovljene v vseh 6 šolah. Skupaj je bilo ugotovljenih 42 kršitev določb predpisov. Ugotovljene kršitve so se nanašale na vsa pregledana področja, in sicer so bile ugotovljene pomanjkljivosti:

- v vsebini dokumentov šole (npr. v LDN ni bilo določeno izobraževanje učiteljev in drugih strokovnih delavcev na predpisan način; publikacija ni imela predstavljenega programa na predpisan način, vsebina hišnega reda je bila pomanjkljiva; hišni red ni imel predpisne vsebine);
- v postopkih sprejema dokumentov šole (npr. pred sprejemom LDN niso bila ustrezno pridobljena mnenja pristojnih organov šole);
- pri pripravi dokumentov šole (šola ni pripravila poročila o realizaciji LDN);
- pri sestavi organov zavoda (npr. nepravilnosti v postopkih volitev predstavnikov staršev in delavcev v svet zavoda, v svetu staršev niso predstavniki vseh oddelkov);
- v zvezi s šolskim skladom (npr. šola nima ustanovljenega šolskega sklada);
- pri določanju prispevkov staršev (šola ni pridobila predpisanega soglasja k višini prispevka staršev);
- v zvezi z vpisom v razvid (šola še ni bila vpisana v razvid za vse programe, ki jih je izvajala).

Zaradi ugotovljenih kršitev je bilo izrečenih 24 opozoril po 33. členu ZIN, podanih 13 predlogov na podlagi 14.b člena ZSoll ter izrečeni 2 opozorili po 53. členu ZP-1. Število ukrepov se razlikuje od števila ugotovljenih kršitev, ker se lahko izreče en ukrep za odpravo več ugotovljenih nepravilnosti.

3.2.2.1.4 Redni nadzori v srednjih šolah

Redni nadzori so bili opravljeni v 21 srednjih šolah v 9 regijah, in sicer: 7 v osrednjeslovenski, 3 v savinjski, po 2 v gorenjski, jugovzhodni, podravski in primorsko-notranjski ter po 1 v podravski, pomurski in goriški regiji.

Pregledano je bilo spoštovanje posameznih določb ZOFVI (49., 61.a, 66. in 64. člen), ZGim (37.-39. člen, del 42. člena) ali ZPSI-1 (71., 73. člen, del 86. člena) in posameznih določb Pravilnika o ocenjevanju znanja v srednjih šolah ter Pravilnika o šolski dokumentaciji v srednješolskem izobraževanju.

Navedene določbe se umeščajo na področja:

- preverjanja in ocenjevanja znanja, kar med drugim vključuje načrtovanje znanja, šolska pravila ocenjevanja ter izvedbo ocenjevanja;
- dokumentacije, evidenc in listin, kar vključuje vodenje predpisane dokumentacije in evidenc v zvezi s predmetom nadzora;
- organizacije dela z vidika izvajanja nalog pristojnih organov v zvezi s preverjanjem in ocenjevanjem znanja;
- izvajanje nalog ravnatelja, ki je med drugim odgovoren za zakonitost delovanja zavoda in s tem zakonitost izvajanja preverjanja in ocenjevanja znanja dijakov.

Pregledani so bili dokumenti šole v zvezi z ocenjevanjem znanja, izvajanje predpisanih aktivnosti pristojnih organov šole in vodenje dokumentacije za delo na predmetnem področju nadzora (npr. šolska pravila ocenjevanja, načrt ocenjevanja znanja, obstoj katalogov znanja strokovnih modulov odprtega kurikula).

Kršitve predpisov so bil ugotovljene v vseh 21 šolah. Skupaj je bilo ugotovljenih 284 kršitev. Skoraj dve tretjini kršitev se je nanašalo na kršitev določb Pravilnika o ocenjevanju znanja v srednjih šolah, od tega skoraj polovica na določbe, ki opredeljujejo interne akte šole (Šolska pravila ocenjevanja znanja (12. člen) in načrt/načrti ocenjevanja znanja (13. člen)). Tako je bilo ugotovljeno, da:

- v Šolskih pravilih ocenjevanja znanja ni bilo vseh predpisanih elementov (npr. ni bilo določeno potrebno število ocen pri posameznem predmetu ali strokovnem modulu, niso bili ali pa so bili neustrezno določeni ukrepi pri kršitvah pravil ocenjevanja),
- v Načrtu oz. Načrtih ocenjevanja znanja ocenjevanja ni bilo vedno vseh predpisanih vsebin (npr. manjkali so minimalni standardi za nekatere predmete oz. strokovne module ter merila, načini in roki ocenjevanja znanja med šolskim letom; roki za pisno ocenjevanje znanja niso bili določeni za obe ocenjevalni obdobji).

Poleg navedenega so bile nekatere določbe internih aktov napisane na način, da so predstavljale kršitve drugih določb Pravilnika o ocenjevanju znanja v srednjih šolah (npr. določitev ukrepov pri kršitvah ocenjevanja znanja v nasprotju z 31. členom, določitev pogojev za opravljanje).

Nadalje so bile ugotovljene pomanjkljivosti pri načrtovanju ocenjevanja (npr. načrtovano preveliko število ocenjevanj na podlagi pisnih izdelkov na teden oz. na dan), pri delu organov in vodenju dokumentacije, kjer je bilo ugotovljeno, da:

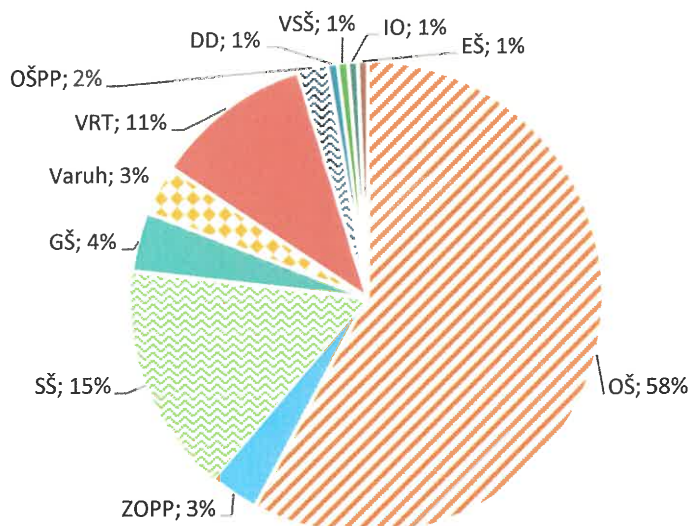
- niso bila javno objavljena pravila in postopki ocenjevanja,
- strokovni aktivni niso uskladili meril ocenjevanja znanja,
- nekatere evidence ne vsebujejo vseh predpisanih elementov in/ali podatkov,
- niso bili izdelani katalogi znanja za nekatere strokovne module odprtega kurikula v srednjih poklicnih oz. strokovnih šolah.

Zaradi ugotovljenih kršitev je bilo izrečenih 109 opozoril po 33. členu ZIN in podanih 46 predlogov na podlagi 14.b člena ZSoll. V enem primeru na zapisnik izrečeni ukrepi niso bili v celoti izvršeni, zato je bil izdana upravná odločba. Število ukrepov se razlikuje od števila ugotovljenih kršitev, ker se je posamezen ukrep izrekel za odpravo več ugotovljenih nepravilnosti.

3.2.2.2 Izredni nadzori

V letu 2024 je bilo uvedenih 147 izrednih inšpekcijskih postopkov.

Od vseh navedenih zadev se jih je več kot polovica (85 oz. 58%) nanašalo na osnovne šole, 23 oz. 16 % na srednje šole in 16 oz. 11 % na vrtce, kar je skupaj več ko 85 % postopkov. Na vse ostale vrste zavezancev skupaj se je nanašalo dobrih 15 % zadev (6 zadev za GŠ, po 5 za ZOPP in varuhe predšolskih otrok, 3 za OŠPP in po 1 za DD, VSŠ, IO in EŠ).

Graf 5: Delež postopkov zoper posamezne vrste zavezancev.

V 147 postopkov, uvedenih v letu 2024, je bilo vključenih 124 različnih zavezancev, od katerih jih je bilo 19 takšnih, zoper katera sta bila vodena 2 ali več postopkov. Med vrstami zavezancev z več postopki je bilo 10 osnovnih šol, 4 srednje šole, 2 glasbeni šoli, ter po en subjekt med osnovnimi šolami s posebnimi potrebami, zavodi za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami ter varuhi predšolskih otrok. Zoper večino zavezancev z več postopki sta bila vodena dva, razen zoper dve osnovni šoli, kjer so bili zoper eno šolo vodeni trije postopki, zoper eno pa pet postopkov.

Ker je bilo skoraj 85 % vseh inšpekcijskih postopkov, uvedenih v letu 2024, vodenih zoper osnovne šole, srednje šole, in vrtce, za vse tri vrste zavezancev sledi predstavitev števila posameznih zavodov in njihov delež po posameznih statističnih regijah.

Tabela 8: Število vrtcev, osnovnih in srednjih šol zoper katere so bili vodeni inšpekcijski postopki po statističnih regijah

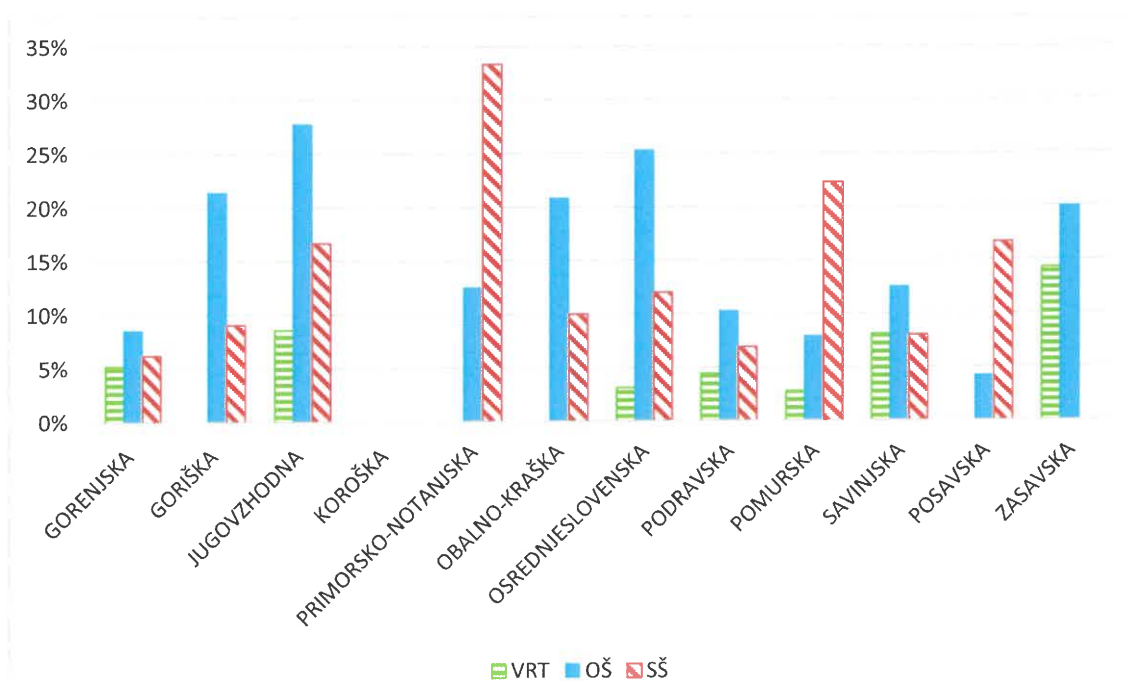
Statistična regija	VRT	OŠ	SŠ
GORENJSKA	2	3	1
GORIŠKA	0	6	1
JUGOVZHODNA	3	10	2
KOROŠKA	0	0	0
PRIMORSKO-NOTRANJSKA	0	2	1
OBALNO-KRAŠKA	0	5	1
OSREDNJESLOVENSKA	3	24	6
PODRAVSKA	3	8	2
POMURSKA	1	3	2
SAVINJSKA	3	7	2
POSAVSKA	0	1	1
ZASAVSKA	1	2	0
Skupaj	16	71	19

Iz tabele izhaja, da so bile predmet obravnave osnovne šole iz 11 regij (ne iz koroške regije), srednje šole iz 10 regij (ne iz koroške in zasavske regije), vrtci pa le iz 7 regij (ne iz goriške, koroške, primorsko-notranjske, obalno-kraške in posavske regije). Vse tri vrste zavezancev so bile predmet obravnave v 6 regijah, na Koroškem pa nobeden izmed njih.

V spodnjem grafu je prikazano, zoper kolikšen delež navedenih vrst zavezancev v posamezni regiji so bili uvedeni inšpekcijski postopki v letu 2024 na podlagi pobud.

Iz grafa je razvidno, da je bilo v letu 2024 v obravnavi več kot četrtnina vseh srednjih šol iz primorsko-notranjske regije in več kot petina šol iz pomurske regije, medtem ko je bilo v obravnavi manj kot petina šol iz naslednjih regij: posavske, osrednjeslovenske, obalno-kraške, goriške, savinjske, podravske in gorenjske.

Četrtnina ali več osnovnih šol iz posamezne regije je bilo obravnavanih iz jugovzhodne in osrednjeslovenske regije, petina ali več osnovnih šol iz goriške in obalno-kraške ter zasavske regije, iz preostalih pa manj. Delež obravnavanih vrtcev iz posamezne regije je bil le v zasavski regiji večji od ene desetine, v preostalih šestih, in sicer v gorenjski, jugovzhodni, osrednjeslovenski, podravski, pomurski in savinjski pa manj.

Graf 6: Deleži inšpekcijskih postopkov za navedene vrste zavezancev glede na celotno število istovrstnih zavezancev v posamezni statistični regiji v letu 2024

3.2.2.2.1 Ugotovljene kršitve

V letu 2024 je bilo v 90 inšpekcijskih postopkih ugotovljenih skupaj 239 kršitev predpisov iz nadzorstvene pristojnosti šolske inšpekcije na različnih področjih tako znotraj posamezne vrste zavoda kot med posameznimi vrstami zavoda.

Tabela 9: Ugotovljene kršitve po področjih, ki so v nadzorstveni pristojnosti šolske inšpekcije

Področja ugotovljenih kršitev	Število	Delež [%]
dokumentacija, evidence, listine	17	7,1
imenovanje in razreševanje vodstvenih delavcev	5	2,1
izpolnjevanje pogojev, izvajanje dejavnosti skladno s predpisi	16	6,7
izpolnjevanje standardov in normativov	7	2,9
izvajanje nalog ravnatelja	13	5,4
organizacija dela	94	39,3
pravice in dolžnosti strokovnih delavcev (iz pristojnosti Inšpektorata)	6	2,5
pravice in dolžnosti udeležencev izobraževanja	58	24,3
preverjanje in ocenjevanje znanja	20	8,4
prispevki staršev in študentov VSŠ	3	1,3
sodelovanje staršev z zavodom in njihova pravočasna informiranost	0	0,0
vpis in izpis otrok in udeležencev izobraževanja	0	0,0
Skupaj	239	100

Skoraj 60 % vseh ugotovljenih nepravilnosti se nanaša na organizacijo dela, slaba četrtnina (24,3 %) pa na uresničevanje pravic in dolžnosti udeležencev izobraževanja. V okviru organizacije dela so ugotovljene nepravilnosti najpogostejše v zvezi z vsebino internih aktov šole, večinoma v povezavi z vzgojnim delovanjem šole ali pa z vidika organizacije in dela organov šole. V okviru uresničevanja pravic in dolžnosti udeležencev izobraževanja se ugotovljene nepravilnosti najpogostejše navezujejo na zagotavljanje varnega in spodbudnega učnega okolja, vzgojnega delovanja ter zagotavljanja pravice do napredovanja.

Skoraj 90 % ugotovljenih kršitev je bilo ugotovljenih pri nadzorih v osnovnih in srednjih šolah ter v vrtcih, in sicer:

- 161 oziroma 67,4 % v 57 nadzorih v osnovnih šolah,
- 40 oziroma 16,7 % v 13 nadzorih v srednjih šolah in
- 14 oziroma 5,7 % v 7 nadzorih v vrtcih

V osnovnih šolah je bilo v več kot 87 % postopkov ugotovljenih od 1 do 4 kršitve, v preostalih pa od 5 do največ 14. Nekaj manj kot polovica (46,6 %) kršitev se je nanašala na organizacijo dela predvsem zaradi pomanjkljive ali neustrezne vsebine internih aktov za področje vzgojnega delovanja (npr. Vzgojni načrt ne vsebuje vrst vzgojnih ukrepov; šola je določila vzgojne ukrepe, s katerimi se omejuje pravice učencev, določene od 5. do 13. člena in od 50. do 57. člena ZOsn), ter zaradi pomanjkljivosti pri sestavi organov šole ter postopkih sprejemanja internih aktov šole. Dobra četrtnina (27,3 %) kršitev v osnovnih šolah se je nanašala na področje uresničevanja pravic in dolžnosti udeležencev izobraževanja z vidika zagotavljanja varnega in spodbudnega učnega okolja ter pri vzgojnem delovanju pri medvrstniškem nasilju in zagotavljanju pravic v postopkih prešolanja.

V srednjih šolah je bilo v skoraj 85 % postopkov ugotovljenih od 1 do 4 kršitve in le v dveh šolah več, in sicer v eni 6 in v eni 7 kršitev. Skoraj tretjina ugotovljenih kršitev je sodila na področje organizacije dela predvsem zaradi nepravilnosti v zvezi s sestavo in delom sveta zavoda ter nepravilnosti pri dnevni, tedenski in letni organizaciji dela. Dobra četrtnina ugotovljenih kršitev v srednjih šolah je bila s področja preverjanja in ocenjevanja znanja dijakov, in sicer predvsem pri

izvajanju ocenjevanja ter tudi pri načrtovanju ocenjevanja in s tem povezanimi dokumenti šole (šolska pravila ocenjevanja znanja, načrt ocenjevanja).

V petih vrtcih, kar je v več kot 70 % vrtcih, v katerih so bile ugotovljene nepravilnosti, je bila ugotovljena le kršitev ene določbe predpisa, v preostalih dveh vrtcih pa po 4 oziroma 5 kršitev. Polovica ugotovljenih kršitev je bila s področja zagotavljanja normativov in standardov v zvezi s prostori in opremo vrtca (pomanjkljivosti pri zaščiti oken, vrat in grelnih teles), dobra četrtina kršitev pa se je nanašala na pomanjkljivosti pri izpolnjevanje predpisanih pogojev za izvajanje dejavnosti.

3.2.2.3 Izvedenci

V inšpekcijskih zadevah je bilo v letu 2024 odrejeno dokazovanje z izvedencem 2-krat, in sicer so izvedenci presojali:

- ustreznost izvajanja prilagoditev, določenih v eni od točk izreka odločbe o usmeritvi glede na strokovne dokumente, kjer so bile ugotovljene strokovne pomanjkljivosti in ne kršitve šolske zakonodaje, zato je bil šoli podan predlog za delo v prihodnje;
- skladnost ocenjevanja tehničnega izdelka pri predmetu Tehnika in tehnologija v 7. razredu z določbami Pravilnika o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v osnovni šoli, kjer ni bilo ugotovljenih nepravilnosti.

3.2.2.4 Ukrepi inšpektorjev

V letu 2024 so inšpektorji zaradi predhodno predstavljenih ugotovljenih kršitev predpisov iz nadzorstvene pristojnosti šolske inšpekcije izrekli skupno 165 ukrepov, in sicer:

- 82 opozoril po 33. členu ZIN,
- 50 predlogov na podlagi 9. točke 14.b člena ZSoll,
- 15 opozoril po 53. členu ZP-1,
- 6 odločb za odpravo nepravilnosti na podlagi 14. člena ZSoll,
- 4 odločbe za razveljavitev ocen na podlagi 15. in 1. točke 1. odstavka 14.a člena ZSoll,
- 2 odločbi o prepovedi opravljanja dejavnosti na podlagi 4. odstavka 53.a člena ZVrt
- 2 predloga ravnatelju za uvedbo disciplinskega postopka zoper delavca na podlagi 1. točke 14.b člena ZSoll,
- 2 seznanitvi ustanovitelja z ugotovljenimi kršitvami in s potrebnimi ukrepi za njihovo odpravo na podlagi 8. točke 14.b člena ZSoll,
- 1 odločba o prepovedi opravljanja dejavnosti na podlagi 34. člena ZIN,
- 1 predlog pristojnemu organi za razveljavitev aktov organov vrtca oziroma šole, ki so v nasprotju z zakoni, drugimi predpisi ali splošnimi akti na podlagi 6. točke 14.b člena ZSoll.

Število ukrepov je manjše od števila ugotovljenih kršitev, ker se lahko izreče en ukrep za odpravo več ugotovljenih nepravilnosti, ali pa je zavezanec sam odpravil kršitev pred izrekom ukrepa tekom postopka.

3.2.3 Prekrškovni postopki

3.2.3.1.1 Realizacija

V letu 2024 je bilo na področju šolstva odprtih 355 prekrškovnih zadev, kar je več od načrtovanih 160. Od tega je bilo 349 zadev odprtih na podlagi prejetih predlogov predlagateljev (šol ali drugih pristojnih organov), in sicer:

- 322 zaradi neobiskovanja pouka šoloobveznih otrok;
- 11 zaradi nevpisa otrok v 1. razred;
- 10 zaradi neizvrševanja odločb o usmeritvi s strani zakonitih zastopnikov;
- 4 zaradi nepristopa k izpitom otrok, ki se šolajo na domu;
- 2 zaradi neobiskovanja pouka in nepristopa k izpitom.

Šest prekrškovnih postopkov je bilo uvedenih na podlagi inšpekcijskega nadzora oz. neposredne zaznave prekrška s strani uradne osebe, in sicer:

- 1 zaradi neizvajanja vzgojno-izobraževalnega dela po vzgojnem načrtu šole;
- 1 zaradi neizvršitve izvršljive in zakonite inšpekcijske odločbe;
- 2 zaradi opravljanja dejavnosti varstva otrok brez vpisa v register varuhov predšolskih otrok;
- 1 zaradi neobjave odločbe zavezanca o prepovedi opravljanja dejavnosti predšolske vzgoje na vidnem mestu v poslovnem prostoru zavezanca;
- 1 zaradi neizvajanja vzgojno-izobraževalnega dela.

3.2.3.1.2 Ugotovljeni prekrški in prekrškovni ukrepi

V 79 prekrškovnih zadevah iz preteklega in tekočega poročevalskega obdobja je bilo po ugotovitvenem postopku na podlagi 51. člena ZP-1 odločeno, da ne bo izdana odločba o prekršku oz. vložen obdolžilni predlog, in sicer, ker:

- je iz zbranih dejstev in dokazov izhajalo, da dejanje ni prekršek (59);
- je šlo za prekršek neznatnega pomena, posebne okoliščine, nizko stopnja odgovornosti ali pa storilčeve osebne okoliščine, ki kažejo, da postopek ne bi bil smotrni (8);
- ni bilo dokazano, da je prekršek storil domnevni kršitelj (4).
- je pregon zastaral, ali so podani drugi razlogi, ki izključujejo pregon (8).

V vseh vodenih prekrškovnih postopkih iz tekočega in preteklega obdobja je bilo v letu 2024 izdanih 1025 upravnih aktov in drugih dokumentov (obvestila, sklepi, odločbe, poizvedbe...).

V letu 2024 je bilo ob ugotovljenih kršitvah šolske zakonodaje oz. zakonodaje v nadzorstveni pristojnosti šolske inšpekcije, ki so opredeljene kot prekršek, izrečenih 338 ukrepov, in sicer je bilo kršiteljem z odločbami izrečenih 306 sankcij (100 glob in 206 opominov), izrečenih pa je bilo tudi 32 opozoril po 53. členu ZP-1.

Prekrškovni ukrepi so bili izrečeni zaradi ugotovljenih prekrškov po različnih določbah petih zakonskih predpisov.

Na podlagi Zakona o osnovni šoli je bilo z določbo izrečenih 96 glob, 204 opominov in 30 opozoril po 53. členu ZP-1. Ugotovljeni so bili prekrški po:

- 1. alineji 1. odstavka 101. člena ZOsn, ker šola ni izvajala vzgojno-izobraževalnega dela v obsegu, ki ga določata predmetnik in učni načrt (29. in 30. člen), za kar je bilo izrečenih 5 opozoril po 53. členu ZP-1;
- 2. alineji 1. odstavka 101. člena ZOsn, ker šola ni izvajala vzgojno-izobraževalnega dela po letnem delovnem načrtu (31. člen ZOsn) in vzgojnem načrtu (60.d člen ZOsn), za kar je sta bila z odločbo izrečena 2 opomina (odgovorni in pravni osebi) ter izrečenih 23 opozoril po 53. členu ZP-1;

- 3. alineji 1. odstavka 101. člena ZOsn, ker šola ni izvajala vzgojno-izobraževalnega dela za učence s posebnimi potrebami iz prvega odstavka 12. člena ZOsn v skladu z odločbo o usmeritvi, za kar sta bili izrečeni 2 opozorili po 53. členu ZP-1;
- 1. alineji 2. odstavka 102. člena ZOsn, ker starši niso vpisali otrok v osnovno šolo, kot je določeno s 45. členom ZOsn, za kar so bile izdane 3 odločbe z izrečeno globo in 3 odločbe z izrečenim opominom;
- 2. alineji 2. odstavka 102. člena ZOsn, ker je bil s strani staršev kršen 50. člen ZOsn v povezavi s 4. členom ZOsn, na podlagi česar mora učenec redno obiskovati pouk in druge dejavnosti obveznega programa osnovne šole oz. lahko manjka le iz opravičljivih razlogov, za kar je bilo izdanih 94 odločb z izrečeno globo in 199 odločb z izrečenim opominom.

Na podlagi Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami sta bili zaradi ne vključitve otroka s posebnimi potrebami v vrtec, šolo ali zavod, kot določa 1. odstavek 34. člena ZUOPP-1, staršem izdani 2 odločbi z izrečenim opominom.

Na podlagi Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja sta bili izdani 2 opozorili zaradi ugotovljenih prekrškov po:

- 1. odstavku 136.a člena ZOFVI, ker je pravna oseba opravljala dejavnost vzgoje in izobraževanja, čeprav ni izpolnjevala pogojev za opravljanje te dejavnosti oziroma ni bila vpisana v razvid, kot je določeno v 33. in 34. členu ZOFVI;
- 5. odstavku 136.a člena ZOFVI, ker odgovorna oseba pravne osebe ni zagotovila, da bi bila pravna oseba, ki je opravljala dejavnost vzgoje in izobraževanja, pred začetkom opravljanja dejavnosti vpisana v razvid, kot je določeno v 33. in 34. členu ZOFVI.

Na podlagi Zakona o vrtcih sta bili izdani 2 odločbi z izrečeno globo zaradi ugotovljenih prekrškov po:

- 1. odstavku 53.a člena ZVrt-A, ker je samostojni podjetnik posameznik opravljal dejavnost predšolske vzgoje in ni bil vpisan v razvid izvajalcev javno veljavnih programov, kot določa prvi odstavek 24.č člena ZVrt, za kar je bila izdana odločba z globo;
- 3. odstavku 53.a člena ZVrt-A, ker je posameznik samostojno opravljal dejavnost varstva predšolskih otrok in ni bil vpisan v register varuhov predšolskih otrok, kot določa prvi odstavek 24.č člena ZVrt, za kar je bila izdana odločba z globo.

Na podlagi Zakona o inšpekcijskem nadzoru je bila z odločbo izrečena globa zaradi ugotovljenega prekrška po 2. točki 38. člena v zvezi s 7 alinejo 1. točke 38. člena, ker samostojni podjetnik posameznik, ki je samostojno opravljal dejavnost, ni objavil odločbe inšpektorja ali njenega povzetka, kot to določa 36. člen ZIN.

Iz navedenega izhaja, da se je več kot devet desetih prekrškovnih ukrepov nanašalo na sankcioniranje staršev, ki ne zagotavljajo, da bi njihov otrok redno obiskoval pouk in izpolnjeval svojo osnovnošolsko obveznost.

3.2.3.1.3 Ovadbe

Inšpektorat je v letu 2024 podal dve ovadbi zoper štiri starše za sum storitve kaznivega dejanja po 192. členu KZ-1, ki določa kaznivo dejanje zanemarjanja mladoletne osebe in surovo dejanje. Ovadbi sta vezani na ZOsn in sicer na:

- 1. alinejo 2. odstavka 102. člena ZOsn, ker starši niso vpisali otrok v osnovno šolo, kot je določeno s 45. členom ZOsn in
- 4. alinejo 1. odstavka 101. člena ZOsn, ker so starši odklonili vpis otroka iz svojega šolskega okoliša.

3.2.3.1.4 Sodno varstvo

Inšpektorat je v letu 2024 prejel 17 zahtev za sodno varstvo, ki so bile posredovane v obravnavo pristojnemu sodišču.

Sodišče je v letu 2024 odločilo o sedmih zahtevah za sodno varstvo. Pri tem je bilo 5 pritožb uspešnih in 2 delno uspešni. Na podlagi sodbe se je ustavilo 5 prekrškovnih postopkov, pri dveh pa se je spremenila odločitev o sankciji in sicer iz globe v opomin.

3.2.3.1.5 Izterjava glob

Zaradi neplačila izrečene globe in/ali stroškov prekrškovnega postopka je bilo v davčno izvršbo na pristojni finančni urad danih 66 predlogov.

3.2.3.1.6 Prekrškovni postopki zaradi neobiskovanja pouka

Tako kot v vsakem poročevalskem obdobju, je bil tudi v letu 2024 v prekrškovnih postopkih najpogostejše obravnavana problematika neobiskovanja pouka, ker je to še vedno področje, za katerega prejmemo največ predlogov predlagateljev za uvedbo prekrškovnih postopkov. Od uporabe novele ZOSn, od 1. 9. 2008, v kateri je neobiskovanje pouka opredeljeno kot kršitev 50. člena ZOsn in sankcionirano kot prekršek po drugem odstavku 2. alineje 102. člena ZOsn, je Inšpektorat ugotavljal navedene prekrške v 1616 postopkih zoper starše otrok.

Tabela 10: Obravnava neobiskovanja pouka v okviru ugotovljenih kršitev

Leto	Število obravnavanih prekrškov zadev oz. kršitev	Št. prekrškovnih zadev v zvezi z neobiskovanjem pouka	Delež zadev v zvezi z neobiskovanjem pouka (%)
2008	48	27	56
2009	119	94	79
2010	136	92	68
2011	204	153	75
2012	121	74	61
2013	79	56	71
2014	112	58	52
2015	130	67	52
2016	162	77	48
2017	150	115	77
2018	102	76	75
2019	159	96	60
2020	99*	73	74
2021	80*	56	70
2022	128	116	91
2023	121	93	77
2024	315	293	93
Skupaj	2265*	1616	71*

*ne vključuje vseh ugotovljenih kršitev, ki so opredeljene kot prekršek (v letu 2020 je bilo skupaj 211, v letu 2021 pa 310 kršitev zaradi nespoštovanja ukrepov za zmanjšanje tveganja okužbe in širjenja okužbe z virusom SARS-CoV-2, za katere so bile izrečene globe, opomini ali opozorila po 53. členu ZP-1)

Iz zgornje preglednice izhaja, da je delež kršitev v zvezi z neobiskovanjem pouka v zadnjem letu najvišji v vsem obdobju spremljanja, kar je verjetno v veliki meri posledica:

- šolanja nekaterih otrok v t. i. izobraževalnih ustanovah, ki niso vpisane v razvid izvajalcev javnoveljavnih programov vzgoje in izobraževanja ali v register zasebnih vrtcev in šol, ki izvajajo mednarodne programe;

- ne vključitve otrok v osnovno šolo, ki so pri ocenjevanju znanja za posamezno šolsko leto niso bili uspešni in niso nadaljevali šolanja v šoli, kot je predpisano.

3.2.3.1.7 Vračilo glob iz časa epidemije COVID-19

Novembra 2023 je začel veljati Zakon o ureditvi nekaterih vprašanj v zvezi z določenimi prekrški, storjenimi v času veljavnosti ukrepov zaradi preprečevanja širjenja nalezljive bolezni COVID-19. Na podlagi navedenega zakona smo prekrškovni organi bili zavezani k izvedbi aktivnosti za vračilo glob, stroškov prekrškovnih postopkov in postopkov prisilne izterjave ter odvzeto premoženjsko korist, ki so bili plačani oziroma izterjani v postopkih, ki so bili uvedeni na pravnih podlagah, za katere se je izkazalo, da so bile v neskladju z Ustavo.

Obravnavali smo 9 pravnih in 15 fizičnih oseb, katerim smo na podlagi zakona izbrisali storjene prekrške in s tem za 4590 evrov terjatev (4200 evrov glob in 390 evrov stroškov prekrškovnih postopkov).

3.2.4 Sklepne ugotovitve

Na podlagi ugotovljenih kršitev predpisov v povezavi s številom zavodov, ki so predmet inšpekcijskih postopkov, raznolikosti zavodov, raznovrstnosti pobud in števila le-teh v letu 2024, ocenjujemo, da se stanje zakonitosti poslovanja zavodov na področju vzgoje in izobraževanja bistveno ne spreminja. Spreminja pa se pomen zavedanja potreb po zakonitem poslovanju, zaradi česar se šole v večji meri obračajo tako na IRSŠol kot tudi druge institucije z namenom pridobitve ustreznih informacij.

V okviru izvedenih aktivnosti na področju šolstva, tako izpostavljam nekatera področja, za katera predlagamo, da se v prihodnje sistemsko naslavlja in ureja s strani vseh pristojnih deležnikov:

- potrebno je izboljšati, poenostaviti oziroma urediti hitrejšo komunikacijo med vsemi deležniki v okviru sistema vzgoje in izobraževanja;
- potrebno je na sistemski ravni zagotoviti in urediti ustrezno pridobivanje znanj strokovnih delavcev, kot določitev obveznih vsebin v okviru napredovanj v naziv;
- potrebno je urediti posamezne normativne podlage in preko sistema upravne zanke (informacij iz nadzorov) sproti evalvirati sistem z namenom kakovostnejše in jasnejše zakonodaje;
- v okviru neobiskovanja pouka in neposrednih posledic v tej zvezi, bo potrebno razmisliti tudi o širšem konceptualno-medresorskem delu z družinami, kot se dogovoriti tudi o drugih kaznovanih vidikih;

Tudi zaradi vsega navedenega, tako na operativni kot tudi sistemski ravni, spreminjamo sistem nadzora v šolskem prostoru, saj je potrebno iz vidika kakovosti razumeti koncept sistemskih pregledov, ki omogočajo evalvacijo in regulacijo sistema nasploh. Tako v letu 2025 predvidevamo sprejem novega Zakona o šolski inšpekciji.

Številka: 010-54/2023/4
Datum: 24. 6. 2025

dr. Simon Šlokan
glavni inšpektor

